

Statsråden

Innovasjon Norge Hovedkontoret
Postboks 448 Sentrum

0104 OSLO

Deres ref

Vår ref
04/3906-1 AXR

Dato
09.02.2005

Statsbudsjettet 2005 - Kap. 552, post 72 Nasjonale tiltak for regional utvikling: Tilskudd til programmer og satsinger i regi av Innovasjon Norge

Referansenr. 05/200001

I Innledning

Budsjettrammene som fremgår av dette brevet er i henhold til Stortingets bevilgningsvedtak for 2005. Den samlede bevilgningen for 2005 over kap. 552 post 72 er 269,3 mill. kr, hvor andelen som stilles til rådighet for Innovasjon Norge er på 105,5 mill. kr. Oversikt over den samlede rammefordelingen på denne budsjettposten følger av vedlegg 1. Det er avsatt et eget beløp over kap. 552, post 72 slik at Innovasjon Norge kan vurdere planene om en aktuell bedriftsetablering i Årdal.

Vedlagt følger også oversikt over fordelingen av midlene over kap. 551 post 60 Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling som tildeles fylkeskommunene gjennom egne brev (vedlegg 2). Bevilgningen til næringsrettede utviklingstiltak som kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift, kap. 551 post 61 vil bli fordelt senere gjennom egne brev til fylkeskommunene.

II Overordnede regional- og distriktpolitiske mål og strategier

Sammenliknet med fjoråret er det i statsbudsjettet for 2005 ikke foretatt noen endringer i mål, målgrupper, strategier m.v. for regional- og distriktpolitikken, heller ikke i mål eller føringer for den enkelte budsjettpost over programkategori 13.50.

Målet for regjeringens regional- og distriktspolitikk er å medvirke til å sikre bosettingen og verdiskapingen i alle deler av landet.

De fire viktigste strategiene for å nå målene i regional- og distriktspolitikken er:

- å bedre rammebetingelsene for verdiskaping,
- å konsentrere den næringsrettede innsatsen mer mot innovasjon og nyskaping,
- å legge til rette for utvikling av vekstkraftige regioner over hele landet og
- å desentralisere virkemidler til regionalt nivå.

Målet for innsatsen innenfor programkategori 13.50 Regional- og distriktspolitikk er å bidra til regional utvikling gjennom å utløse mer av det verdiskapingspotensialet som finnes i regionene, og å skape mer attraktive regionale miljøer og steder med gode bo- og levevilkår.

Regjeringen vil legge frem ny stortingsmelding om regional- og distriktspolitikken våren 2005. Behandlingen av meldingen vil danne grunnlaget for innsatsen på dette området i den kommende fireårsperioden.

Departementet forventer at de nasjonale aktørene har et aktivt forhold til regionalt nivå både i forhold til de strategiske prosessene som fylkeskommunen har hovedansvaret for, og som mulig virkemiddelaktør for regionale satsinger.

III Oppfølging av Innovasjon 2010

Regjeringen legger særlig vekt på tiltak som stimulerer til innovasjon. Målsettinger og tiltak for dette arbeidet er nedfelt i regjeringens plan for en helhetlig innovasjonspolitikk, Fra ide til verdi. Visjonen er at Norge skal være et av verdens mest nyskapende land. Målet er økt verdiskaping som et grunnlag for å sikre fremtidig velferd. De verdiene som skapes i næringslivet er grunnlag for velferd, sysselsetting og bosetting over hele landet.

Innovasjon 2010 er oppfølgingen av Fra ide til verdi. I tillegg til arbeidet med å gjennomføre tiltakene i planen, har fokus i første fase av Innovasjon 2010 vært eksternt rettet. Hensikten er å mobilisere for innovasjon i næringslivet og å utvikle samarbeidet mellom ulike aktører i innovasjonssystemet sentralt og regionalt.

Virkemiddelapparatets arbeid er en stor og viktig del av den offentlige innsatsen for økt innovasjon i norsk næringsliv.

IV Fordeling av midler på innsatsområder

Målet med bevilgningen over kap. 552, post 72 er å fremme regional næringsutvikling og verdiskaping. Dette skal oppnås ved å stimulere til omstilling, innovasjon og nyetablering og ved å bidra til at ungdom og kvinner i større grad får utnyttet sine ressurser. Potensielle nyetablerere og entreprenører vil være hovedmålgruppe for

innsatsen. Arbeidet vil skje i samarbeid mellom regionale, nasjonale og internasjonale aktører.

Midlene skal generelt nyttes på områder og satsinger der det er formålstjenlig med overordnet, nasjonal koordinering, der nasjonale fellesløsninger for regional utvikling vil være kostnadseffektivt og der en enkelt region vil ha begrenset kapasitet og kompetanse til å gjennomføre aktuelle satsinger. Midlene skal primært nyttes innenfor virkeområdet for de distriktpolitiske virkemidlene. Unntak fra bruk av midler innenfor virkeområdet må gis en særskilt begrunnelse og sees i sammenheng med målet om å utvikle vekstkraftige regioner. Jeg viser til utfyllende omtale i retningslinjene for posten.

I hovedsak vil bevilgningen gå til programsatsinger og utviklingstiltak i regi av Innovasjon Norge, Selskapet for industrivekst (SIVA), Norges forskningsråd og noen andre nasjonale og internasjonale aktører.

KRD fastsetter ikke hvor mye midler som skal benyttes innen hvert program/satsing i regi av Innovasjon Norge. Midlene fordeles på innsatsområder, der det er Innovasjon Norge som i dialog med departementet fordeler midler på programmer og satsinger. I fordelingen av midler bør det tas hensyn til regjeringens strategi innen regional- og distriktpolitikken, samt vurderes hvorvidt programmene/satsingene bør finansieres lokalt eller regionalt. Etter dialog med Innovasjon Norge, fordeler midlene til Innovasjon Norge seg som følger på innsatsområdene

Satsingsområder	Fordeling 2005 (i mill. kr):
Entreprenørskap <i>- Entreprenørskap i Verdensklasse, Etablerernettnettverk, Unge i fokus, Ungt entreprenørskap, inkubatorstipend, etablererstipend Svalbard, Fram entreprenør m.v.</i>	28
SMB med internasjonale vekstambisjoner <i>- NT-programmet, FORNY, SMB-vekst/SMB-I, Internasjonalisering</i>	28,5
Rekruttere kvinner til næringslivet <i>- Kvinner i Fokus (entreprenørskap), Kvinner i Fokus,</i>	7
Innovasjons/kommersialiseringskompetanse <i>- FRAM ordinær & vekstbedrifter, iVEL</i>	3,5
Profilering/omdømmebygging <i>- Design</i>	2
Nettverksbasert innovasjon/omstilling <i>- Arena, Regional omstilling, Svalbard, BIT/e-handel</i>	32
Nye initiativ/produktutvikling	2,5
Analyse/evalueringer	2

Kommunal- og regionaldepartementet legger opp til at Innovasjon Norges arbeid med regional omstilling videreføres. Vi forventer at Innovasjon Norge samarbeider tett med fylkeskommunene på dette området.

Midlene blir gitt Innovasjon Norge som tilskudd uten tilbakebetaling. Dette innebærer at ubenyttede midler i 2005 kan overføres til senere år. Virkemiddelaktørene gis fullmakt til å fastsette hvilket år tilsagnet gis, hvor lenge et tilsagn skal gjelde, behandle søknader om forlengelse av tilsagn og bevilge ubenyttede midler til nye tiltak i tråd med de mål Stortinget har satt for bevilgningen.

Departementet legger opp til at ressurser til Nyskappings- og Teknologiprogrammet i Nord Norge opprettholdes på nivå med 2004, eventuelt med mindre justeringer.

Det vises ellers til dialog mellom Innovasjon Norge og KRD rundt bedre profil og geografisk nedslag for programmet BiT. KRD ser dette programmet som en del av internasjonaliseringsarbeidet regionalt. KRD er innforstått med at Innovasjon Norge fortsatt benytter midler fra kapittel 552, post 72 til programmet for 2005, men vil vurdere i hvilken grad dette programmet treffer nasjonale målsettinger og strategier i regionalpolitikken framover. Departementet understreker at IN skal synliggjøre geografisk plassering av bedriftene som deltar i BiT-programmets tilbud.

Som del av regjeringens helhetlig innovasjonspolitik, har Innovasjon Norge, SIVA og Norges Forskningsråd fått i oppdrag å utvikle et mulig Centre of Expertise- program, med oppstart i 2006. Som del av dette arbeidet vil to forprosjekter i Raufoss og Horten starte opp i 2005, i tillegg til det pågående pilotprosjektet i Ålesund. Det vil gis eget tilskudd til forprosjektene. Tilskuddet gis til den av virkemiddelaktørene som får prosjektlederansvaret.

V Resultatkrav og rapportering

Departementet viser til nylig fastsatt system for mål- og resultatstyring av Innovasjon Norge. Hovedmålet og delmålene gjelder for alle berørte departementers og fylkeskommuners bevilgninger til Innovasjon Norge. Vedlegg 4 presenterer arbeidsområdene Innovasjon Norge skal prioritere innen det nye mål- og resultatstyringssystemet.

Departementet ber Innovasjon Norge innen 31.1.2005 oversende resultatmål og operative vurderingskriterier for innsatsen i 2005. Det forutsettes at årsrapporten for 2005 vurderer innsatsen opp mot disse målene. Årsrapporten skal også vurdere innsatsen opp mot de mål og strategier som gjelder for regionalpolitikken og kapittel 552, post 72. Videre vil departementet understreke behovet for informasjon i forhold til geografisk fordeling av programmidler. Årsrapporten skal inneholde informasjon om hvor mye midler fra ulike programmer og satsinger som blir benyttet i ulike deler av det distriktpolitiske virkeområdet, og innenfor ulike fylker.

VI Styringsdialog

Departementet viderefører styringsdialogen i form av to styringsmøter i 2005. Møtet om våren (1.6.05) skal i hovedsak fokusere på:

- Rapportering for foregående år, frist for skreddersydd årsrapport **29.4.2005**.
- Forslag om videreføring, opp- og nedskalering eller utfasing av programmer i 2006. Forslaget skal også synliggjøre konsekvenser og prioriteringer ved uendrede, økte eller reduserte rammer. Frist for innspill: **26.4.2005**.

Møtet om høsten skal i hovedsak fokusere på:

- Statusrapport utviklingen så langt i 2005. Vi ber om at Innovasjon Norge oversender en kort statusrapport om gjennomførte tiltak og bruk av midlene i henhold til tilsagnet med frist **15.10.2005**.
- Budsjettet for år 2006.
- Budsjettinnspill for år 2007. Vi ber om at Innovasjon Norge oversender en skisse for store nye satsinger 2007 innen **15. 10.2005**.

VII Oppfølging og kontroll

Det må føres eget regnskap for bruken av midlene. Regnskapet skal føres slik at det til enhver tid går fram hvilke aktører og hvilke prosjekter som er tildelt midler og hvor mye. Kommunal- og regionaldepartementet eller den departementet gir fullmakt, har til enhver tid adgang til å kontrollere at vilkårene for tilskuddet overholdes. I henhold til § 17 i Statens bevilgningsreglement tas det forbehold om adgang for Riksrevisjonen til å iverksette kontroll med at midlene brukes etter forutsetningene.

Krav til årsrapportering og statusrapport er nedfelt i et eget vedlegg. (Vedlegg 3)

Tilsagnet utbetales i fire like rater fordelt over budsjettåret (ca. 01.02, 01.05, 01.08, 01.11).

Vedlagt følger oppdaterte retningslinjer (vedlegg 5). Bakgrunnen for oppdateringen av retningslinjene er:

- Etableringen av Innovasjon Norge fra 1.1.2004.
- Mindre endringer i geografisk avgrensning som beskrevet i St.prp. nr. 1 (2003-2004).
- Endrede prosedyrer for tapsfond tilknyttet distriktsrettede risikolån.

Departementet vil foreta en mer omfattende revisjon av retningslinjene for kap. 551, post 60 og kap. 552, post 72 etter at stortingsmeldingen om regional- og distriktpolitikken er lagt fram.

Retningslinjene for kap. 552 post 72 er retningsgivende for forvaltningen av midlene og gir en ytre ramme for støtte til hovedformålene under posten. Innovasjon Norge skal

påse at forvaltningen av de midler som stilles til disposisjon over kap. 552, post 72, er i tråd med disse retningslinjene, som bygger på blant annet statens økonomireglement og The EFTA Surveillance Authority's State Aid Guidelines. All støtte under ordningene skal gis innenfor rammene av statsstøttereglene i EØS-avtalen.

VIII Transportstøtte

- Kommunal- og regionaldepartementet har gitt Innovasjon Norge, Bodø, i oppdrag å forvalte den nye nasjonale transportstøtteordningen som ble iverksatt fra 1.1.2004.
- Innovasjon Norge tildeles over NHDs budsjett en administrasjonsbevilgning på 4,5 mill. kr i 2005 for å forvalte ordningen.
- Departementet vil komme tilbake til mål- og resultatstyringsspørsmål, herunder rapporteringskriterier knyttet til denne ordningen.

IX Annet

Innovasjon Norge foreslo i budsjettprosessen for 2005 en regionalisering av Inkubatorstipendet, samt en sammenslåing av inkubatorstipend og etablererstipend. Dette spørsmålet må vurderes nærmere før det kan tas en beslutning. KRD ber Innovasjon Norge innen 15.2.2005 skissere hvordan en regionalisering av inkubatorstipendet og en sammenslåing av de to stipendieordningene kan foretas med eventuelle konsekvenser i forhold til konsekvenser for budsjettet, for mottakerne av støtte, samt i forhold til EUs statsstøtteregelverk.

I november 2004 la SNF frem "En strategisk analyse av de næringsrettede programmene og satsingene i regional- og distriktpolitikken" på oppdrag fra KRD. Denne vil blant annet danne grunnlaget for den videre prosessen med videreutvikling av oppfølgingskriterier og resultatkrav for de ulike programmene.

Departementet ser positivt på samarbeidet mellom Innovasjon Norge, SIVA og Forskningsrådet knyttet til statistikk og indikatorutvikling.

Med hilsen

Erna Solberg

- Vedlegg:
1. Rammefordeling kap. 552, post 72
 2. Fordeling av midler over kapittel 551, post 60
 3. Rapporteringskalender
 4. Operasjonelle mål og arbeidsområder for Innovasjon Norge
 5. Oppdaterte retningslinjer

Kopi til:

Riksrevisjonen

Nærings- og handelsdepartementet

Landbruks- og matdepartementet

Fiskeri- og kystdepartementet

Utenriksdepartementet

Selskapet for industrivekst, SIVA

Norges forskningsråd

Fylkeskommunene

Plan- og administrasjonsavdelingen (her)